

ODA YÖNETİM KURULUMUZ BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANI'NI ZİYARET ETTİ

Oda Yönetim Kurulumuz 23 Mart 2006'da Bayındırlık ve İskan Bakan Sayın Faruk Nafiz ÖZAK'ı makamında ziyaret ederek, «mar, Afet ve Yapı Kanunu tasarıları» üzerine Odamız görüşlerini ilettiler.

Oda Başkanımız İsmet CENGİZ, Jeolojik konumu gereği doğa olaylarının sıkça yaşandığı ülkemizde ortalama yılda 1 kez yıkıcı deprem, heyelan, sel baskını, çığ ve kaya düşmesi gibi doğa olaylarının afete dönüştüğünü vurgulayarak, yaşanan bu afetlerin binlerce insanımızın can kaybına on binlercesinin yaralanmasına ya da sakatlanmasına yol açtığını vurguladı. Yine afetler nedeniyle ortalama her yıl Gayri Safi Milli Hasılanın % 3-5'i arasında bir zarar olduğu bununda 4-6 milyar dolar gibi bir değere eşit olduğu belirten CENGİZ, Özellikle 1999 depremlerinden sonra Afet zararlarının ne-

deni konusunda, yapılan tartışmalarda ağırlıklı vurgu "yapı kalitesi" üzerine yapılmışsa da afet zararlarının azaltılması ve güvenli yerleşmeler için ilk adımın arazi kullanım planlarının hazırlanması ve yer seçimi kararları olduğunun bir gerçeklik olduğunu ifade etti.

Planlamaya yön veren girdilerin başında da doğal çevredeki depremsellik, heyelan, erozyon, yeraltı suyu, jeo medikal volkanik etkinlik vb jeolojik tehlikelerin gelmekte olduğunu, bunlarında Jeoloji Mühendisliği araştırma ve uygulama alanında kaldığını

belirten Oda Başkanı, plan ve jeolojinin ayrılmaz bir bütünlük taşıdığını vurguladı. Bayındırlık Bakanlığımız tarafından hazırlanan ve bakanlık web sayfasında yayınlanan “Afet Yasa Tasarısı” ile “Yapı Kanun Tasarısı”nın ülkemiz için yaşamsal bir konudaki eksikliği kapatmaya yönelik son derece önemli bir çalışma olduğunu belirten CENGİZ, tasarının gündeme gelmesinin olumlu olduğunu, ancak bu tasarıların jeolojik hizmetler açısından yetersiz olduğunu da belirtti. Ayrıca, ülkemiz afet politikalarının yazılı belgesi olarak düşünülen, 3194 sayılı “İmar Kanunu”nun meslek odamızın görüşlerinin alınarak akıl, plan, bilim ve jeoloji mühendisliği ile donatılmış olarak diğer yasa tasarıları gibi gündeme gelmesinin ulusal afet politikalarımızın oluşturulmasında önemli bir eşik olduğunu vurguladı.

Mesleğimizde yaşanan işsizlik sorununun üst boyutlarda olduğunu Bakanlığa bağlı ve ilgili kurumlarda jeoloji mühendisliği istihdamının da önemine dikkat çeken Oda Başkanı, özellikle yerel yönetimlerde jeoloji mühendislerinin istihdam edilmesinin zorunlu hale getirilmesini önerdi.

Odamızın taleplerini içeren bir dosyayı Bakan ÖZAK'a sunan CENGİZ, Bakanlığın meslek alanlarımıza yönelik çalışmalarına müdahil olmak istediğimizi belirterek, ziyaret için teşekkür etti. Toplantıya, Odamız adına Başkan İsmet CENGİZ, Genel Sekreter Bahattin Murat DEMİR, Trabzon Şube Başkanı Tuncay ÖZARMAN ve Oda Denetleme Kurul Başkanı Aytekin ZİHNİ ve meslektaşımız Hüseyin Avni KARANİS katıldı. Görüşmede Bakanlık adına Müsteşar Yardımcısı Mahmut KÜÇÜK ve Afet İşleri Genel Müdürlüğü Daire Başkanı Ayhan ÇİFTÇİ de hazır bulundu.

Odamızın Bakana sunduğu yazı metni afladığı gibidir.

Sayın Faruk Nafiz ÖZAK

Bayındırlık ve İskan Bakan

Bayındırlık ve İskan Bakanlığında, bünyesindeki Ana Hizmet Birimleri olan Afet İleri, Yapı İleri ve Teknik Araştırma ve Uygulama Genel Müdürlükleri, başlı kuruluşları olan Karayolları Genel Müdürlüğü ve ilgili kuruluşlu İller Bankası Genel Müdürlüğü ile mühendislik ve mimarlık hizmetleri açısından önemli bir düzenleyici, uygulamacı ve yatırımcı bakanlıktır.

Kamu sektörünün teknik hizmetlerine dayanak oluşturan yönetmelik, genelge, teknik flarname vb düzenlemeler Bakanlığınız bünyesindeki kuruluşlar tarafından yayınlanmakta ve uygulanmaktadır. Diğer yandan Bakanlığınızca alınan kararlar, ülkemizin afet yönetim sistemi, konut ve imar planlama, yapı üretimi gibi yaşamsal öneme sahip konulardaki temel politikalarına yön vermektedir.

Bakanlığınızın yürütmekte olduğu temel işlevleri açısından Jeoloji Mühendislerine duyulan gereksinim her geçen gün artmaktadır. Ülkemizdeki üniversitelerin Mühendislik-Mimarlık Fakülteleri bünyesinde yer alan Jeoloji Mühendisliği Bölümlerinden mezun olan Jeoloji Mühendisleri; jeoloji biliminin veri, teknik ve ilkelerini her türlü mühendislik kullanıma sunmak üzere eğitim almış, proje alanının 4 boyutlu (x-y-z-t) jeolojik modelini hazırlayan ve jeolojik verileri yorumlayan, yeraltı suyu ortam ve hareketleri ile kaya ve zemin özelliklerine ilişkin kavramsal modelleri ortaya koyan, eğitimi, pratik bilgi ve deneyimi ile yer kabuğunu oluşturan malzemeyi ortam veya jeolojik birimi tanımlamak, sorunları önceden belirlemek ve bu sorunlara karşı mühendislik

çözümlerini geliştirmek konusunda yetki ve sorumluluk sahibi kitledir.

Bakanlığınız görev ve sorumluluklarına yönelik hizmetlerle yukarıdaki tanımda ifa edilen hizmetlerin önemli oranda örtüştüğü görülmektedir. Bu nedenle son 15 yıl içinde Bakanlığınız merkez ve taşra teftikhatlarında çok sayıda Jeoloji Mühendisi istihdam edilmiştir.

Ülkemizin bir "Afet Ülkesi" olduğundan hareketle, coğrafyanızın sahip olduğu jeolojik sınırlama ve avantajların ortaya koyulan, kentsel ve kırsal politika ile projelerde güvenlik, ekonomiklik ve çevresel boyutların birinci dereceden etkileyen arazi kullanım planlaması verilerinin önceden bilinmesi gerektiği açıktır. Merkezi ve Yerel yönetimler açısından, sınırlar içindeki alanların jeolojik yapı, hidrojeolojik koşullar, yapı malzemeleri, jeomorfoloji, zeminlerin fiziksel ve mekanik özellikleri, jeolojik tehlike potansiyeli gibi jeolojik ve jeoteknik verilere dayalı arazi kullanım haritalarının hazırlanmasının öncelikli ve ulusal bir görev olduğunu düşünüyörüz. Jeolojik, morfolojik ve meteorolojik koşullar nedeniyle afet tehlikesi yüksek, büyük yıkımlara yol açan afet olayları ile sık sık karşılaşan ülkemizde, bu görev daha hayati bir ifleve sahiptir.

Bilimsel ilkeler çerçevesinde yürütülen arazi kullanım planlaması çalışmaları sürecunda elde edilen veriler, afet, çevre ve doğal kaynak yönetiminde kullanılmaktadır. Arazi Kullanım Planlaması çalışmaları, deprem, heyelan, erozyon, taşkın gibi jeolojik süreçlerin kontrolündeki afet zararlarının azaltılmasında; yeraltı suyu ve toprak kirliliği, atık depolama vb. çevresel sorunların çözümünde; başta su olmak üzere yapı malzemeleri ve endüstriyel hammadde gibi

doğal kaynakların ekonomik kullanımıyla ilgili kararlarda temel alınmaktadır. Yürütülecek projelerin ihtiyaç duyabileceği temel parametreler; zeminin kazılabilirliğinden yeraltı suyunun derinliğine, agrega malzemedeki afet tehlike potansiyeline ve zarar azaltma önlemlerine kadar geniş bir yelpazede JEOLOJİ orijindir ve arazi kullanım amaçlarına yönelik gerçekleştirilen jeolojik ve jeoteknik etütler aracılığıyla belirlenirler.

Sayın Bakanım,

Ülkemiz kaynaklarının hatalı yerleşimi ve afet güvenliği gözardı edilmiş her türlü yapılaşma kararlarıyla israf edilmemesi, yurttaşların can ve mal güvenliğinin sağlanması açısından diğer mühendislik hizmetleri yanında Jeoloji Mühendisliği hizmetlerinin de hak ettiği yeri alması gereklidir.

Bu çerçevede, Bakanlığınızca yürütülecek çalışmalarda aklımda sunduğumuz koşulların göz önüne alınacağı inancındayız;

Bakanlığınız Ana Hizmet, Başlı ve İlgili Kuruluşları bünyesinde Jeoloji Mühendisi istihdamının artırılması için Maliye Bakanlığı ve Devlet Personel Dairesi Başkanlığı nezdinde girişimlerde bulunulması,

Daha önce Bakanlığınız tarafından hazırlanan MAR YASA taslamasında, Belediyeler belirli kategoriler çerçevesinde gruplanarak Jeoloji Mühendisi dahil birçok mühendislik disiplinin belirli sayılarda Belediyelerde çalıştırılması zorunluluğu önerilmişti. Ancak daha sonraki taslak çalışmalarında bu önerinin çöktüğü görülmüştür. Belediyelerin yürütecekleri kentsel hizmetlerin ve projelerin afet güvenliğinin sağlanması açısından yerel yönetimlerde Jeoloji Mühendisi çalıştırılmasının gerekli olduğu açıktır. Bu konuda Bakanlığınızca bir çalışma başlatılması,

Bakanlık'nın 10.08.2005 gün ve B.09.O.Y.Ç.G.O.13.00.09.13/815 sayılı Oluşturma ile yürürlüğe konularak 18.08.2005 gün ve B.09.O.Y.Ç.G.O.13.00.09/847 sayılı yazınız ekinde 81 İl Valiliğine dağıtılan "BİNA VE BİNA TÜRÜ YAPILAR İÇİN ZEMİN VE TEMEL ETÜDÜ RAPORU GENEL FORMATI", parsel bazında jeolojik ve jeoteknik etütlerin format ve içeriğine yönelik gereksinim duyulan önemli bir açığı kapatmış ve meslekler arasındaki sorunlara çözüm oluşturmuştur.

Ancak bu Formatın bazı Valiliklerce il merkezindeki belediyelere dağıtımının yapılmadığı ve uygulamaya geçmediği gözlenmektedir. Formatın dağıtımının yaygınlaştırılması ve tüm belediyelere ulaştırılması konusunun Valiliklere hatırlatılması,

İMAR PLANINA ESAS JEOLOJİK VE JEOTEKNİK ETÜT RAPORU FORMATI'nın da yeniden düzenlenerek, günün ihtiyaçlarına uygun hale getirilmesi gerekmektedir. Bu konuda Deprem fiurası sonrasında Bakanlık bünyesinde oluşturulan komisyon tarafından bir çalışma yürütüldüğü, akademisyenlerin ve konuyla ilgili uygulamacı kuruluşların görüşleri alınarak FORMAT'ın hazırlandığı bilinmektedir. Bu FORMAT'ın da vereceğiniz Olurla bir an önce uygulamaya geçmesinin sağlanması,

Bakanlık bünyesinde oluşturulan komisyonlarca hazırlanan İMAR ve AFET YASA TASARILARINDA Jeoloji Mühendisliği hizmetlerine hak ettiği iflevin ve önemin verilmesinin sağlanması,

Afetlere dirençli olmak konusunda ihtiyaç duyulan teknik, sosyal, mevzuat ve kurumsal düzenlemeler konusunda ulusal ölçekte "yol haritamız" belirlemek ve top-

lumsal konsensüsü yaratmak için düzenlenen 1. DEPREM fiURASI'nın devam olmasına üzere 2. DEPREM fiURASI'nın da düzenlenmesinin gerekli olduğu inancımızdayız. Bu nedenle 2007 yılının ilk yarısında düzenlenebilecek bir 2. DEPREM fiURASI için girişimlerin başlatılması yönünde çalışmalar gerek mesleki gerekse kamu yararından önem taşımaktadır.

Sayın Bakanım,

Yukarıda belirtmeye çalıştığımız taleplerimiz konusunda gerekli duyarlılığı gösterdiğiniz inancıyla göstereceğiniz katkı ve desteklerinize şimdiden teşekkür eder, gereğini saygılarımızla arz ederiz.

TMMOB

JEOLOJİ MÜHENDİSLERİ ODASI